

2019 - 2023

A. Statusdel

Kulturplan for Utsira kommune

Milepeler/tilskudd fra planperiode 2012-2018:

- Rogaland Kulturkommune 2013
- Klatretårn i Tarzanløypa 2015
- Kartlagt verdifulle friluftslivsområder 2017

UTSIRA KOMMUNE

2019 – 2023

VEDTATT K-SAK xx/19 den xx.xx 2019

Forord	3
Innledning:	4
Bakgrunn – Nasjonale føringer til kulturplan	5
Statlige. (Off. dok. Lover).....	5
Regionale.	5
Lokale (Planer, vedtak med mer.).....	5
Helhetlig kulturplan	6
En kulturdiskusjon og et handlingsprogram	6
Ta del i planen:	6
Forhold til eksisterende planer	6
Kommuneplan (oppdaterte mål iht revidert kommuneplan 2012).....	6
Måldel til helhetlig kulturplan	7
Delmål 2019 - 2023:	7
Utvidet kulturbegrep regulert i andre planer:.....	8
Kultur som næring:	8
Kulturlandskap:.....	8
Reiseliv:	8
Kirker og gravlunder:.....	8
Sektorovergripende tema:	8
Barn og Ungdom.....	8
Kulturformidling:	9
Kunst og kunstnere:	9
Kulturbygg	10
Anlegg:.....	10
Andre bygg med kulturfunksjoner i kommunen:.....	10
Utviklingstrekk og strategier for ulike kulturrrom:.....	10
Idrett og friluftsliv	11
Friluftslivsutøvelsen på Utsira:	11
Idrettsanlegg:.....	11
Søknad om tippemidler:.....	12
Anlegg, områder og fysisk tilrettelegging for friluftsliv i kommunen:	12
Områder med særlige friluftslivsinteresser:.....	13
Kulturminner.....	14
Biblioteket - kultursenter for kunnskap og stedet for trivsel og sosialt samvær.....	15
Den kulturelle Skolesekken - DKS	16
Kulturplan for skolen 2014 – 2018	16
Lag og foreningsliv	17
Aktive lag og foreninger på Utsira:	17
Samarbeid med andre eksterne lag/foreninger:.....	17
Festivaler og faste arrangement på Utsira:.....	18
Årshjul: 2019	19
Diskusjon	19

Forside: NTNU Jazzlinja sin årlige jazzkonsert på Utsira, fra turneen i 2019

Forord

Utsira Kommune reviderer vår **andre** helhetlige kulturplan fra 2016. Utsira kommunestyre vedtok kulturplanen med handlingsprogram for perioden 2016-2012 den 13.03.2019 i K-sak 28/16. Denne revisjonen trekker kulturlinjene fram til 2023 og er dekkende for hele Kulturområdet. Utsira Kommune har bevist at vi kan kultur! Vi ble kåret til Rogaland sin Kulturkommune i 2013 og videre nominert til Norges Kulturkommune av Norsk Kulturråd samme år. Her kan du lese mer om begrunnelsen til nominasjonen i Norsk Kulturråd: <http://www.utsira.kommune.no/tema/kultur-idrett-og-fritid/presentasjon-av-kulturkommunen-utsira-1>

Helhetlig kulturplan tar utgangspunkt i dagens situasjon (kartleggingsdel), ønsker for framtiden (strategi- og måldel), samt et prioritert handlingsprogram for perioden. Handlingsprogrammet vil legges til grunn ved søknad på eksterne midler via RUP, tippemidler, midler til kulturbygg, kulturminnemidler, den kulturelle skolesekken og rulleres en gang i året.

Utsira 6. mai 2019

Bjørn Aadnesen
Rådmann

Arna Leidland
Rektor

Hildegunn Eek
Biblioteksjef

Arnstein Eek
Kulturminneansvarlig

Knut Ese
Lokal kontakt DKS / UKM

Atle Grimsby
Miljø og jordbruksjef
Sekretær

Øyas musikalske framtid, ... fra en kulturskolekonsert i Sirakompasset.

Innledning:

Utsira kommune ønsker å skape gode og varierte kultur – og fritidsaktiviteter for alle aldersgrupper, drive kulturformidling og aktivt kulturvern slik at det skapes identitet og gode miljøer for menneskelig vekst og utvikling. Utsira kommune ønsker å legge til rette for at folk i alle aldre kan komme sammen om, og aktivt bidra til felles kulturelle opplevelser og aktiviteter.

Det er et prisverdig særpreg at lag – og foreninger og enkeltaktører i stor grad er aktivt deltagende i ulike typer tilstillinger. Biblioteket er en viktig kulturinstitusjon og viktig treffpunkt for våre nye landsmenn. Skolen har en sentral rolle som kulturbærer. Arbeid med kulturelle aktiviteter i og i tilknytning til grunnskolen, er viktig for å stimulere barnas interesse og forståelse for forskjellige kunst – og kulturuttrykk. Skolen er en arena som gir unike muligheter for å nå alle barn og unge med et kulturtilbud på lik linje, uavhengig av sosial, geografisk eller etnisk bakgrunn. Satsingen på Den Kulturelle skolesekken er derfor et særlig verdifullt tiltak som sørger for at de unge på Utsira får et profesjonelt kulturtilbud i skolehverdagen. Skole/Barnehage og Kulturbgg med kulturscene i Sirakompasset åpnet i 2011 og har gitt oss nye kulturarenaer og nye kulturtilbud. Visninger av film via Bygdekinoen kom i gang igjen i 2013.

Sirahallen og svømmehallen, fotballbanen på Hovland og tilrettelagte turstier på øya gjør at innbyggere og besøkende i alle aldre kan finne ulike tilbud eller selv ta initiativ til ulike idrettslige aktiviteter, tilpasset egne ønsker og behov. Gjennom en aktiv fritid dannes grunnlaget for bedre helse og økt livskvalitet. Kulturadministrasjonen samarbeider godt med folkehelsegruppa i kommunen og vi har overlappende tema i folkehelseplanen.

I næringsplan for Utsira, vedtatt av Utsira kommunestyre i 2011, ble det lagt vekt på opplevelsesnæring på øya. Oppstart av [#UtsirArt](#) i regi Utsira Reiseliv viste oss hvor stor gjennomslagskraft og hvor lang rekkevidde bildene kunst i det offentlige rom har. Når det gjelder tilgang til utøvende kunstnere har kommunen også en viktig brikke i de ringvirkninger kunstnerleiligheten ved Utsira fyr gir oss og tilgang til hele fyrområdet når det skal tenkes verdiskaping og satsing på reiseliv. I 2018 ble det lokale næringslivet utfordret til å ta hånd om denne indrefiletten og Utsira Maritime ved Utsira Overnatting ble første drivere av hele fyrområdet i den kommende femårsperiode.

JPS – Bear Wall, på låa til Bjarne Austrheim

Bakgrunn – Nasjonale føringer til kulturplan

Da *lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd*, eller kulturloven, trådte i kraft i 2007, uttalte kirke- og kulturministeren at med «kulturloven og en romsligere kommuneøkonomi som utgangspunkt, forventer vi nå at stadig flere kommuner og fylkeskommuner vil gi bedre økonomiske rammevilkår for kulturlivet». Som nevnt innledningsvis var innføring av en kulturlov et av punktene i det opprinnelige Kulturløftet. I Kulturløftet II heter det i punktet om økt lokal kulturinnsats at regjeringen «vil bidra til at kulturlovens forpliktelser følges opp».

Kulturloven retter seg mot «kulturvirksomhet», som er definert som å:

1. Skapa, produsera, utøva, formidla og distribuera kunst- og andre kulturuttrykk,
2. Verna om, fremja innsikt i og vidareføra kulturarv,
3. Delta i kulturaktivitet,
4. Utvikla kulturfagleg kunnskap og kompetanse.

Kommunene og fylkeskommunene omtales spesifikt i kulturlovens § 4. Her heter det om fylkeskommunenes og kommunenes oppgaver:

Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.

Statlige. (Off. dok. Lover)

- [NOU 2013:4](#) Kulturutredningen 2014
- [Meld. St. 8 \(2018–2019\) Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida](#)
- [St. meld. nr. 38](#). 2002-03. Den kulturelle skolesekken.
- [St. meld. nr. 39](#). 2000-01. Friluftsliv, ein veg til høgare livskvalitet. [Prop 88](#) Endr i frilufslov 2010-2011
- [St. meld. nr. 22](#). 1999-00. Kjelder til kunnskap og opplevelse
- [St. meld. nr. 14](#). 1999-00. Idrettsliv i endring. [MeldSt 26](#). 2011-12 Den Norske Idrettsmodellen
- [St. meld. nr. 42](#). 1996-97. Kunstnarane.
- [St.meld. Nr. 27](#). 1996-97. og [Tilleggsmelding 44](#), 1997-98. Om statens forhold til de frivillige organisasjonene.
- [St.meld nr 26](#). 2006-2007 Regjeringens miljøpolitikk og rikets tilstand.
- [St.meld nr 35](#). 2012-2013 Framtid med fotfeste – kulturminnepolitikken.
- [Kulturminneloven](#). 1978, sist endret 1.7 2009.
- [Bibliotekloven](#), 1985, sist endret 1.1 2014.
- [Opplæringsloven – tilgang til skolebibliotek](#)
- [Frilufsloven](#), 1957, sist endret 1.7 2013.
- [Lov om omsetning av film og videogram](#), 1987, sist endret 1.1. 2013.
- Div. statlige forskrifter og bestemmelser

Regionale.

- [Regional Kulturplan 2015-2025](#) vedtatt i april 2015
- [Den kulturelle skolesekken](#) (DKS på fylkesnivå).
- [Regional Bibliotekplan](#) 2014-2017

Lokale (Planer, vedtak med mer.)

- [Kommuneplan](#). I denne plan (Kulturminneplan. [Idretts- og friluftslivsplan](#), Utsiras kulturelle skolesekk).

Helhetlig kulturplan

En kulturdiskusjon og et handlingsprogram

Kulturplanen består av to deler:

DEL I: utfordringer og strategier: (denne planen)

Den drøftende delen har to hovedkapitler:

Måldelen skal gi føringer for det videre arbeidet med kultur i Utsira kommune.

I statusdelen gis det en beskrivelse, analyse og drøfting av situasjon, utfordringer og strategier for kultursatsing i Utsira kommune.

DEL II: Handlingsprogrammet 2019-2023: ('Tiltaksdel' som rulleres årlig - vedlegg)

Del II er et handlingsprogram for perioden 2019-23 som er retningsgivende for den årlige behandlingen av økonomiplanen i inneværende valgperiode. Handlingsprogrammet bygger på DEL I (denne statusdelen) og oppsummerer hva som er satsingsfelt de neste fire årene. Handlingsprogrammet revideres årlig innen mai, med lokal høring og endelig kommunestyrevedtak. Tiltak skal prioriteres og være grunnlag for søknad om ekstern samfinansiering.

Ta del i planen:

Lag og foreninger, etater og andre som ønsker å bidra i kultur, idrett og friluftsliv i kommunen oppfordres til å komme med innspill på plan. Fylkeskommunale og statlige midler kommer ikke av seg selv..., man må ha tiltak med i en kommunal plan. For midler til friluftsliv, kultur, kulturminne så bør disse være med i det årlige handlingsprogrammet til Helhetlig Kulturplan som skal rulleres før mai.

Utsira Kommune har også en egen [Facebook-side](#) der det er mulig å spille inn kommentarer eller høringer til plan. Normalt blir det også invitert til et årlig møte med lag og foreninger på Utsira for innspill til handlingsprogram. Lag, foreninger og næringsliv har også mulighet til å komme med innspill til plan og aktiviteter i forbindelse med to årlige kontaktmøter med kulturetaten i januar og august. [Se årshjul](#)

Forhold til eksisterende planer

Kommuneplan (oppdaterte mål iht revidert kommuneplan 2012)

Helhetlig kulturplan er en delplan til kommuneplanen. Kommuneplan er det overordnede plandokument som regulerer hele kommunen sin virksomhet. Nåværende plan 2012 – 2022 er tredje generasjons kommuneplan vedtatt i sak [37/13 juni 2013](#) og avløste andre plan som var gjeldende fra 2004 – 2016.

Hovedmål - Kommuneplan 2012-2022

Visjon: Utsira Gir Energi

Hovedmål: 1) Gjøre klimavennlige valg for å nå en visjon om et bærekraftig Null-utslippssamfunn
2) Skal være en attraktiv kommune i befolkningsmessig og næringsmessig VEKST.

Kulturvisjon: Utsira skal være en arena der et mangfold av kunstnere og kunstutøvere frigjør energi

Hovedmål Kultur: Utsira en kulturøy - et variert og utfordrende kultur- og fritidstilbud skaper trivsel, bulyst og framtidstro.

Utsira gir energi gjennom avkobling-påkobling, lys, luft, himmel, vær, vind, ro, pust, puls, himmellys, mørke, salt, rom og ettertanke. Spesielt vil dette gjelde kunstnere som lever i hektiske og eksotiske omgivelser.

1. Synliggjøre energien som ligger i Utsira godt nok til at øya bevares som et livskraftig samfunn. Dvs nå fram til Oslo gjennom kultur... slik som vi har nådd enkelte grupperinger i London og Brooklyn med gatekunst..
  2. Fortsatt utvikle menneskene som bor på Utsira gjennom deltakelse, dugnadsinnsats og som publikum i forhold til kulturfremføringer og ytringer
  3. Tilrettelegge for at andre kan tjene penger på kultur. Som betyr fortsatt satsning på fyrtårnet i vår reiselivssatsning med sommerfyr, fygguiding og fyrgalleri ved Utsira Fyr.
- Kommuneplan for Utsira Kommune 2012-2022 lister også opp [flere handlingstiltak 2012-2022](#)

Delmål – Kultur

Måldel til helhetlig kulturplan

Delmål 2019 - 2023:

Kulturbygg:

Forankre Kulturbygg i Utsira Sene&Amfi i Sirakompasset som folkets storstue og førstevalg ved kulturarrangement.

Idrett og Friluftsliv:

- 1) *Prosjektere turnbasseng/balansepark som siste trinn i spillemiddelsøknad Sirakompasset.*
- 2) *Utrede tilrettelegging av fugleturisme med fokus på restaurering av våtmarks biotop og fotoskjul. Samt prosjektere bygging av en kopi av en folkevandringstuft.*

Kulturminne:

Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljø skal tas vare på og aktiviseres for fremtiden, som en del av befolkningens kulturarv. Dette gjelder både fasader, gamle bygningsdeler og interiører.

Bibliotek tjenester:

Biblioteket - et kultursenter for kunnskap og kvalitet, stedet for trivsel og sosialt samvær.

Bibliotekets mål i planperioden er følgende:

- Samle lokalhistorie i litteratur og bilder
- Digitalisere eksisterende fotosamling, slik at den blir søkbar på nettet.
- Arbeide med den muntlige fortellertradisjonen både når det gjelder barn og voksne.
- Invitere til forskjellige utstillinger ute i foajeen
- Fokus på formidling og utlån av litteratur.
- Bibliotekene får stadig nye oppgaver. Vi må ta opp nye trender og utvikle biblioteket i henhold til innbyggernes behov og interesser.
- Opprettholde og utvikle biblioteket som en sosial møteplass for alle.

- Skolebiblioteket skal være et sted der elever og lærere kan søke informasjon og kunnskap. Dette skal oppnås gjennom arbeid med de to grunnpilarene i skolebiblioteket; informasjonskompetanse og lesestimulering

Den Kulturelle Skolesekken:

- 1) å medvirke til at elever i grunnskolen får et profesjonelt kulturtilbud
- 2) å legge til rette for at elever i grunnskolen skal få tilgang til, gjøre seg kjent med og få et positivt forhold til kunst- og kulturuttrykk av alle slag
- 3) å medvirke til å utvikle en helhetlig innlemmelse av kunstneriske og kulturelle uttrykk i realiseringen av skolens læringsmål.

Utvidet kulturbegrep regulert i andre planer:

Kultur som næring:

I siste næringsplan 2011-2014 vedtatt i Utsira kommunestyre i 2011 blir kultur trukket fram som viktig for opplevelsesnæringer. Vi har opplevd at samarbeid med næringsliv via kulturmidler og senere fellesparaplyen Utsira Reiseliv har gitt svært gode ringvirkninger for kulturliv og kulturopplevelser. Særlig gjennom utendørs kunst, litteratur og musikk. Utsira Sommerfyr med guidetjeneste, fyrgalleri og faste utstillinger har også stor betydning for opplevelsesnæringene i kommunen.

Kulturlandskap:

Hele øykommunen er definert som et verneverdig kulturlandskap i MD's registrering av verneverdige kulturlandskap i Norge. Det er utarbeidet egen kulturlandskapsplan der hvert husdyrbruk fikk egne forvaltningsplaner i 1999. Kulturlandskaps hensyn er bakt inn i ny kommuneplan.

Reiseliv:

Kultur-naturbasert reiseliv har vært en av hovedsatsningene i første generasjon strategisk reiselivsplan. Satsing på turstier og tilrettelegging for friluftsliv er gjort med hensikt å yte service til tilreisende og fastboende. Reiseliv er helt avhengig av næringen sine ønsker og defineres best i strategisk næringsplan.

Kirker og gravlunder:

Planen omfatter ikke kirker og gravlunder:

Kulturplanen omfatter ikke kirker og gravlunder. Det er to grunner til dette:

1. Kirker og gravlunder er et eget forvaltningsområde som er lovregulert underlagt Kirkelig fellesråd.
2. Det er nødvendig med en egen plan for kirker og gravlunder, da dette er et svært omfattende felt. Det kan samarbeides om at kirker bygges slik at de er åpne for samfunns- og kulturliv evt. samlokalisert med samfunnshus.

Organiseres av Utsira menighetsråd.

Sektorovergripende tema:

Barn og Ungdom

Barn og ungdom er prioritert gruppe i Helhetlig kulturplan, særlig i DKS, og i egen tilskuddspott til Barn og Ungdom via lokale kulturmidler.

Kunst – og kulturopplevelser bygger identitet, stimulerer til refleksjon og bidrar til å øke barn og unges kjennskap til og forståelse av egen kulturarv og en kompleks, multikulturell hverdag. Det er

derfor et prioritert mål i kulturpolitikken å sikre at alle får tilgang til kunst – og kulturopplevelser på et tidlig tidspunkt i livet. Barn og unge må få muligheten til å møte ulike kunstuttrykk og delta aktivt i et mangfold av kulturelle aktiviteter, både i barnehage, gjennom skolegang og på fritiden. Videre har kulturskolen stor betydning for barn og unges muligheter til å være utøvende og utvikle sine kreative evner. Barn og ungdom må få utfolde seg og eksperimentere ut fra egne behov og egen kultur. Det må legges til rette for forskjellige kulturuttrykk, både i barnehagen, i skolen, på biblioteket og som fritidstilbud, der barn og unge har medbestemmelse og direkte innflytelse over sin egen hverdag. I Utsira kommune er det et ungdomslag som sammen med voksne skal videreutvikle tilbud tilpasset ungdoms ønsker og behov i Gamleskolen (Et ungdoms – og aktivitetshus på Utsira) i 2019

Kulturformidling:

Kultur oppstår ofte ut av det blå i Utsira Kommune. Mange tilreisende kunstnere via sosiale nettverk til Sirabuen, stipendiater i Kunstnerleiligheten, DKS, osv, sprer ryktet om den gode Utsira-magien ‘Utsira gir Energi’. Formidlingen skjer ofte umiddelbart via kulturadministrasjon som kontakter samarbeidsparter innenfor ulike etater, lokalt næringsliv, festivaler og andre lag/foreninger basert på spillested og lokal kjennskap til de ulike kulturaktører. Samarbeidsviljen er stor og mulighetene vektlegges større enn begrensninger.

Kunst og kunstnere:

Flere tilreisende kunstnere har fått øynene opp for Utsira som sted for inspirasjon, regionale og lokale kunstnere gis også muligheter til å vise seg fram under Sommerutstillinger ved Utsira Fyr, Siradagane og i samarbeide med lokale lag og foreninger. Mye spennende litteratur og kunstprosjekt har oppstått i kunstnerleiligheten ved Utsira Fyr. Utsira har vært inspirasjon for flere kunstnere opp gjennom historien. Dette er synliggjort i eget kapittel i historiedelen til Bygdabok for Utsira. Våre lokale kulturaktører er presentert på kommunen under kultur og fritid.. Christian Sunde ønskes å løftes fram med kunst i det offentlige rom og med nytt liv i lysende hoder ved Utsira Fyr.

I 2014 inviterte Utsira Reiseliv 8 ulike gatekunst-artister av stort kaliber under #UtsirArt. Utendørs gatekunst på Utsira har siden blitt en stor snakkis verden rundt. [Deltakende artister under UtsirArt14.](#)

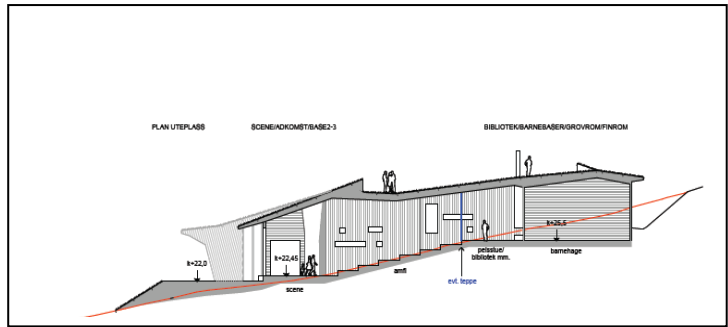
Christian Sunde – modell av lysende hoder

Babettes Stone – Ella & Pitr

Kulturbygg

Anlegg:

Sirakompasset (kulturbygg i samlokalisering med skole og barnehage):

Gnr.: 28, bnr.: 59

Tatt i bruk i januar 2011. Vi har en utførlig presentasjon av Sirkompasset med tilhørende rigg på denne siden. Det har vært kinodrift i regi Bygdekinoen siden 2013.

Siratun (combibygget):

Gnr.: 28, bnr 41

Bygget ble oppført i 1984. Siratun rommer følgende kulturinstitusjoner: Folkebiblioteket med Foaje (areal), studie/møterom i tilknytning til biblioteket (areal), Samt Allrom (kommunestyresal) Brukes ved mindre tilstelninger/konserter. Tilknyttet kjøkken ved Siratun Sykestue . Andre funksjoner i Combibygget: Sykehjem, Kontorer for fellesadministrasjon til Utsira kommune og Utsira Menighet.

Gamleskolen (Ungdoms- og aktivitetshus)

Gnr.: 28, bnr 6

Byggeår (1912), Vedlikehold/ombygd med toaletter ( ). Øverste etasje rommer Ungdomsklubb (areal) og den tidligere gymnsalen kan i dag brukes som øvingslokale.

Dalanaustet (Kafe/Servicestasjon for båtturister i Nord)

Gnr.: 26, bnr.:27, 28.

Byggeår: 1870 Sefrak-register: Dalanaustet er opprinnelig et sildesalteri som ble flyttet fra Karmøy og ført opp i indre havn Nordvikvågen i 1870. I 1997 ble Dalanaustet renoveret og tatt i bruk som treffsted. Støttet av fylke med bygdeutviklingsmidler kr 500.000,-. Totalt renoveret for 4 mill. kr.

Andre bygg med kulturfunksjoner i kommunen:

Utsira Fyr:

Eier: Kystverket. Fyrgalleriet i det gamle verkstedet. **Hele fyrområdet er tatt i bruk og driftes/organiseres via Utsira Maritime AS (siden 2018) via en framleieavtale med Utsira kommune [Kunstnerleiligheten](#)**: Benyttes av Rogaland Fylkeskommune i sommermånedene juni-august.

Bedehuset: Utsira Menighet: Konserter og andre årlige arrangement

Utsira kirke: Utsira Menighet:

Dahmsgård: Privat eie og drift. Strikkecafeer og andre kulturinnslag

Utviklingstrekk og strategier for ulike kulturrom:

Utsira kommune mangler følgende kulturrom: Utsira kommune har rom for det meste etter 2011

Rom for kultur i en utvidet setting på våre hjemmesider, med bla utlån av musikkutstyr.

Idrett og friluftsliv

- Plikter og rettigheter i [frilftsloven av 1957](#)
- Plan- og bygningsloven § 20-1. der kommunene forplikter seg "å utføre en løpende kommuneplanlegging med sikte på å samordne fysiske, økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling innenfor sine områder".
- Ved søkender om Tippemidler til idretts- og friluftslivsformål, er det krav om at tiltaket er tatt med i kommunal delplan for idrett- og friluftsliv i kommunen. Det er også øremerkede midler til nærmiljøanlegg og anlegg som har behov for rehabilitering.

Friluftslivsutøvelsen på Utsira:

Med sin beliggenhet som isolert øy 2 mil ut i havet, byr Utsira på et eksotisk komplett samfunn med alle nødvendige fasiliteter. Utsira er nasjonalt kjent for sitt sjeldne fugleliv, der [Utsira Fuglestasjon](#) tilrettelegger for tilreisende fuglafolk på 'bombe-øya'. Utsira er også nasjonalt kjent for **Geocaching** – med over 60 cacher på 6 km² og **Buldring** – Haugaland Klatrelag har laget en egen klatre-fører for Utsira. Utsira er også regionalt kjent for sine fine turløyper i et aktivt og godt vedlikeholdt kulturlandskap. Nærhet til havet gir også gode muligheter for havkajakk og sjøfriluftsliv. Sirabuen har stor respekt for havet, så gamle tradisjoner med roing og segling med bruksbåter har gått ut av friluftslivstradisjonen. Les mer om [friluftslivet på Utsira på våre hjemmesider \(turforslag og telting\)](#)

Idrettsanlegg:

Sirahallen (Kommuneanlegg):

Anleggsnr.: 1151 0002 01-02

Anlegget ble tatt i bruk i november 1992 og rommer en volleyball-hall som er 21 m. lang og 13m. bred. Golv, Follsund sportsgulv kork/PVC. Svømmebassenget er 12 meter langt og 6,5 meter bred. Anlegget er finansiert med hjelp av tippemidler. Ref. stuinr.: 22131 A og B.

Idrettsanlegg på Hovland (Kommuneanlegg):

Anleggsnr.: 1151 0001 01-03

Anlegget består av fotballbane 100x60 meter naturgress, lengdehopp-grop, og kortbane. Anlegget stod ferdig i 1979. Ref. stuinr. 09540

Petanque bane på Hovland - UIL

Prosjektert i 2007 og søkt tippemidler og prioritert som mindre nærmiljø i 2008 med kostnadsramme på kr 80.000,- Gitt tilsagn som nærmiljøanlegg i 2008.

Allaktivitetsanlegg ved Sirakompasset:

Ballbingen ble bygget i 2011, kunstgress fotballbane med 23x15 meter, trinn 2 Tarzanløype med 6 meter høyt klatretårn i 2015, trinn 3 turnbasseng ikke prosjektert enda. Støtte 3x200.000,-

Sanntids-søk på alle våre anlegg i [Idrettsregisteret på Utsira](#).

Søknad om tippemidler:

Det skilles mellom ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Se prosedyrer og frister på vår hjemmeside.

All informasjon og søknadsmateriell ligger på www.idrettsanlegg.no

Sakshåndteringen er rigid og det regnes ofte to år fra prosjektering til endelig tilsagn.

Saksgangen er krav om at kommunen har oppdatert anleggsregister 15. februar, tiltak må være med i kommunal plan (handlingsprogram til denne plan som rulleres i løpet av våren). Søknadsfrist 15. november for lag og foreninger og endelig frist for kommunen er 15. januar.

Anlegg, områder og fysisk tilrettelegging for friluftsliv i kommunen:

Mosjonsløype i Vestremarka

Løypa går fra Kvalvik ut i Vestremarka og ender ut like under Utsira fyr. Løypa er ca. 3,5 km. lang og har 8 poster ved ulike hustufter fra folkevandringstida. Med støtte fra fylkeskultursjef ble nye aluminiums skilt satt opp i 1993, der de ulike funn og grunnriss av tuftene er tegnet inn. På folkemunne er løypa kalt "Vikingsløypa". Løypa har skiltet sti til fiskeplass på Spannanes, måkehus på Kvitagro og jettegryter i Jensavika.

Natur- kultursti i Austremarka

Stien er innfallsport til spennende kupert kystlynghei landskap i Austremarka. Tema for skilting er tidligere bruk av utmarka, samt geologi, flora og fauna. Skiltene ble satt opp i 2004. Løypa er ca 3,2 km lang med utfartsårer fra Hovland og Nordvikvågen.

Nordsjøløypa

Stien utgjør en del av [North Sea Trail](#), *explore your costal heritage*. På Utsira går stien fra Fyrnaustet på vestsiden av Nordvikvågen til Utsira Fyr, via den gamle fyrvegen. På vegen passerer du Utsira Fuglestasjon sin ringmerkestasjon og gamle sauatøkje. Turen ender opp på Utsira Fyr som regnes for å være Utsira sin fremste severdighet.

I løpet av perioden bør det utredes bruk av statlige midler for sikring av verdifulle friluftslivsområder og de statlige finansieringsmuligheter som ligger der. Utsira Kommune har også valgt å stå utenfor friluftslivsrådene grunnet dyr kontingent, men friluftslivsrådene bistår også med store ressurser innen friluftsliv.

Strategi og tiltak:

- Utrede og bygge en skatepark /BMX rampe som er ønsket av ungdom.
- Utrede medlemskap i Friluftslivsråd Vest, kontingent kontra gevinst (telltur.no, statlig sikrede områder osv.)

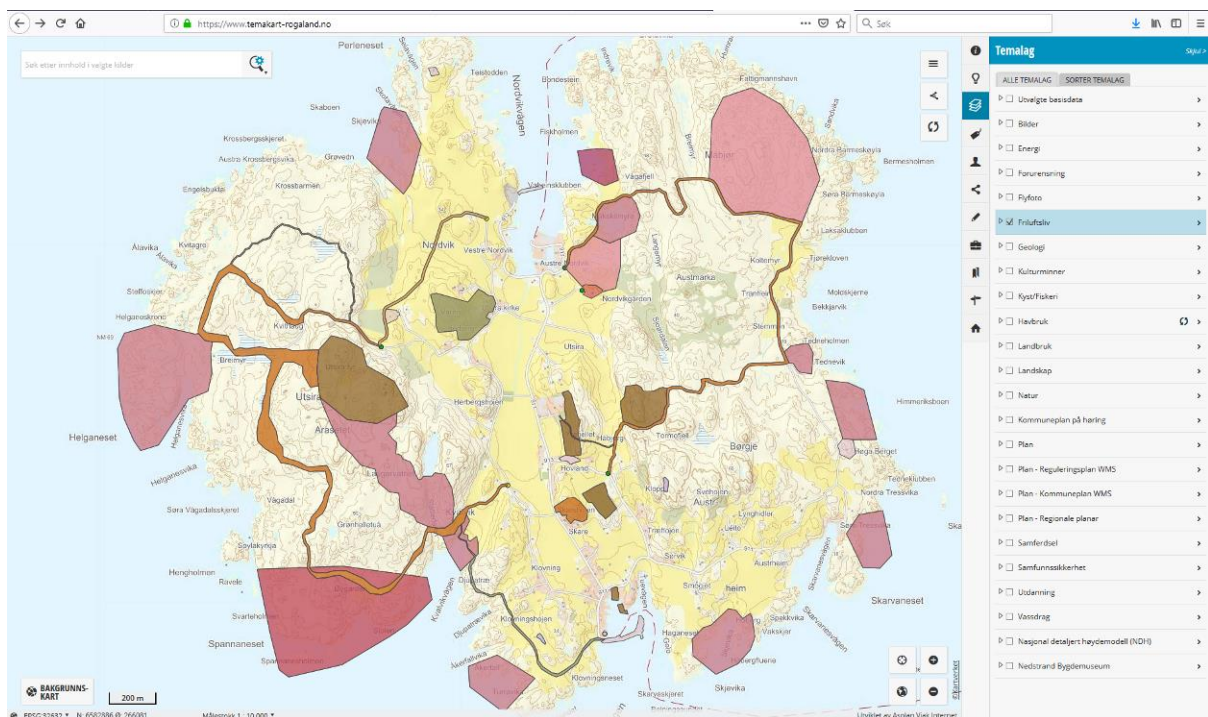

Områder med særlige friluftslivsinteresser:

Utsira kommune har tatt tidlig grep i kommuneplan og sikret det meste av utmarka mot utbygging. Gode og allsidige områder for ulik friluftslivs-utøvelse er viktig for folkehelsearbeidet i kommunen.

Områder nær bebyggelse og innenfor byggesone er under stadig press. Nye verktøy med regulering av utnyttelsesgrad bør skjerpes inn for å sikre grønne lunger i fortetningsområde innenfor byggesone.

Dørstokk-mila er imidlertid det største hinderet for å delta i friluftsliv på Utsira. Kampanjer i regi Friluftslivåret 2015 gav gode resultater og nye folk ut i sovepose under åpen himmel.

Utsira kommune ble ferdig med kartlegging av verdifulle friluftslivsområder i 2017, som en av de første kommunene i Rogaland. Prosjektet ble støttet av Rogaland Fylkeskommune. Kartet har blitt hørt i skole og barnehage for innspill til 'barne-tråkk'. Kartet ligger digitalt her: <https://www.temakart-rogaland.no/> (velg temalag – friluftsliv).

Strategi og tiltak i planperioden:

- Økt motivasjon til friluftslivsutøvelse ved fokus på nasjonale kampanjer som #nattinaturen #overnatteute #utno eller lage nye #utsirainaturen
- Fortsatt god kontakt og samspill med skole, barnehage og lag/foreninger.
- Motivere til økt vannsport i havner. SUP, kajakk, kano, bruksbåt og jolle. Motivasjons-kurs i samarbeide med lag/foreninger

Kulturminner

Kulturminner er alt som forteller oss noe om hvordan menneskene før oss har levd. Det kan være fysiske spor etter bosetting og næringsvirksomhet, naturelement som har vært knytta til religion og tradisjon eller andre handfaste ting som forteller noe om fortida.

Vi deler kulturminnene inn i to kategorier – materiell og immaterielle.

De *immaterielle kulturminnene* som for eksempel historier og sagn, folkemusikk, stadnamn, gamle bilder og bygdetradisjoner er en svært verdifull del av vår felles kulturarv.

Utsira folkebibliotek, administrasjonen og skolen arbeider med immaterielle kulturminner som for eksempel gjennom innsamling og formidling av lokal tradisjon, intervju, fotoinnsamlinger m.,

Av *materielle kulturminner* er det to hovedgrupper: Faste kulturminner og gjenstander.

Denne planen handler i hovedsak om faste kulturminner fra nyere tid.

Gjenstander og immaterielle kulturminner blir ikke nærmere behandla i planen.

Gjenstander blir i en viss grad ivaretatt gjennom Haugalandsmuseene og immaterielle kulturminner gjennom tradisjonsinnsamling i kommunen for øvrig.

Planen har mellom annet grunnlag i et landsomfattende registreringsarbeid som er kallet SEFRAK. Dette omhandler hus, ruiner og andre anlegg som er eldre enn 1920, og andre faste kulturminner fra tida etter 1537. I tillegg nyere kulturminner i sist reviderte plan i 2008.

Kulturminnevernplanen skal gi grunnlag for et målrettet vedlikehold og god informasjon om og tilrettelegging av kulturminnene. Ved dette ønsker en å arbeide for økt kunnskap om og positive holdninger til kulturarven. En overordnet målsetting må være en faglig forsvarlig forvaltning av alle faste kulturminner i kommunen.

Planen inneholder forslag til kategorisering og tiltak og gir en oversikt over offentlige støtte- og rettleidningsordninger. Det er en målsetting at kommunen medvirker både med økonomiske og faglige ressurser. Planen inneholder forslag til ulike typer vern etter en prioritering av kulturminnene. De mest spesielle og identitetsskapende kulturminnene er satt i verneklasse A, andre høyt prioriterte kulturminner i verneklasse B.

Utsira kommune skal innarbeide hovedtrekkene i kulturminnevernplanen i kommuneplanen sin arealdel og langsiktige del.

Rullering av kulturminnevernplanen skal følge rullering av kommuneplanen.

Formannskapet har hovedansvaret for kulturminnevernet i kommunen da de er miljø- og ressursutvalg samt planutvalg.

Rådmann har hovedansvar for det administrative kulturminnevernområdet. Det er et uttalt mål at alle etater skal ta ansvar innenfor fagfeltet.

Strategi og tiltak:

Kulturminne og naturressursene er hovedelement i en samlet miljø- og ressursforvaltning. Kulturminnepolitikken blir utformet mellom annet gjennom de årlige statsbudsjettene og andre stortingsdokumenter. Stortinget har gitt sin tilslutning til følgende mål når det gjelder vern:

- *Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljø skal forvaltes og ivaretas som bruksressurser, og som grunnlag for opplevelse og videreutvikling av de fysiske omgivelsene.*
- *Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljø skal taes vare på i et langsiktig perspektiv som kunnskapsressurser og som grunnlag for opplevelse.*

Tiltak rulleres i Handlingsprogram. Statusdel til Kulturminneplan 2008 – 2016 ligger på denne lenken: http://issuu.com/utsirakommune/docs/kulturminneplan_hoveddokument_2

Kulturminneplan skal revideres i 2019/2020 – tilskudd på kr 100.000,- fra Riksantikvaren.

Biblioteket - kultursenter for kunnskap og stedet for trivsel og sosialt samvær.**Biblioteket slik har vi det i dag.**

Utsira bibliotek er sentralt plassert på Siratun med sine 125 kvm inkl. kontor og magasin. Foajeen er tatt i bruk og rommer nå fantasybøkene, ungdomslitteraturen, tegneserier, skiftende utstillinger av litteratur for barn og voksne og tidsskifter. Disse er tilgjengelig utenfor åpningstid og kan lånes med hjem via utlånsautomaten. I tillegg disponerer biblioteket eget studie- og møterom.

Biblioteket holder åpent fire dager i uken, 24 timer pr uke (inkludert skolebibliotek), med biblioteksjef i 70% stilling

Utsira troner stadig utlånstoppen iflg. Kostra og opplever jevnt over gode utlånstall. Biblioteket spiller også en viktig rolle i anskaffelsen av fagbøker til de flere innbyggerne som tar etterutdanning. Siden 2014 tilbyr biblioteket, i samarbeid med fylket, også utlån av e-bøker.

[Folkebiblioteket sine sider](#) på våre hjemmesider er knyttet opp mot [Bibliofil](#) der det er mulig å gjøre søk og bestillinger via internett.

Biblioteket som møteplass

I tillegg til å være et sted for informasjon og kunnskap, ønsker biblioteket også å fungere som et sted for inspirasjon og rekreasjon. Det skal også være et naturlig treffsted for alle innbyggerne. Derfor vil vi ha arrangementer på lavterskelnivå, f.eks heklevelder, spillekvelder eller sangkvelder, der det sosiale står i sentrum. Biblioteket tilbyr også ikke boklig materiell som puslespill og brettspill, bruk av PC, lydbøker, DVD og bruk av TV. Noe av dette kan lånes med hjem.

Biblioteket som kulturaktør

Vi mottar kulturmidler fra Den kulturelle Spaserstokken og Den kulturelle Skolesekken. Dette muliggjør ulike kulturelle arrangement av høy kvalitet og for alle aldersgrupper.

Det er også avsatt en pott av kommunen til kulturelle arrangement. Disse blir brukt til utstillinger i foajeen samt andre arrangement med både lokale og innleide aktører.

Biblioteket skal også være en samarbeidspartner med de andre som arbeider med kultur.

Den kulturelle Skolesekken - DKS

Kulturplan for skolen 2014 – 2018

Den kulturelle skolesekken (DKS) er et statlig kunst- og kulturprogram for grunnskolen, finansiert av spillemidler. Alle grunnskolebarn skal gjennom dette programmet få profesjonelle kulturopplevelser i form av forestillinger, konserter, verksteder, utstillinger mm. Det er Rogaland fylkeskommune som har driftsansvaret for DKS her i fylket og som har ansvaret for at DKS kommer alle grunnskolebarn til gode.

Prinsippene for arbeidet er nedfelt i St. meld. nr. 38 (2002-2003) Den kulturelle skolesekken og i Stortingets behandling av meldingen.

Arbeid med kunst og kultur i grunnskolen generelt og satsingen på Den kulturelle skolesekken blir også belyst i St.meld. nr. 39 (2002-2003) Ei blot til Lyst -Om kunst og kultur i og i tilknytning til grunnskolen.

ØKONOMI

Den statlige satsingen på Den kulturelle skolesekken finansieres i hovedsak gjennom spillemidler. I tillegg satser både fylkeskommuner, kommuner og kunst- og kulturinstitusjoner betydelige ressurser på den kulturelle skolesekken.

Utsira kommune har valgt å ha DKS-ansvarlig i 10 % stilling gjennom året, samt midler fra DKS sentralt på 30 000

DKS PÅ UTSIRA

Utsira har valgt å dele potten fra DKS sentralt (30 000) mellom biblioteket og skolen. Dette resulterer i 3-4 forfatterbesøk på biblioteket gjennom året og 1 -2 kulturelle hendelser på skolen. Utsira skole har som mål at alle elever skal få delta på en kulturell hendelse på høsten og en etter jul. Grunnet økonomi har en valgt de siste åra å samle dette til en større hendelse, og da gjerne en reise av øya.

Tidligere har en m.a. reist på oljemuseet i Stavanger og til Mostraspelet på Moster eller teater i Haugesund. Vi har også valgt å ha workshops på skolen, der vi som eksempel kan nevne Science Cicus fra Jærmuseet og samarbeid med lokale kunstnere (Linda Skare, Marit E. Klovning)

Utsira skole etterstreber å bruke øya vår og lokale ressurspersoner for å oppfylle læreplanen sine estetiske dimensjoner – her være seg kunst og håndverk, mat og helse eller musikk.

SATSNING VIDERE

Kommunen har nå mer kompetanse mtp. bruk av digitale hjelpemiddel inn mot moderne kulturelle uttrykk. Det er imidlertid viktig at ansatte med ansvarsområder innenfor kunst og kultur får den kompetansehevingen som trengs til enhver tid.

Skolen har ansvar i forhold til elevenes kunnskap om både lokalt håndverk og kunsthåndverk, men også deres generelle lokalkunnskap og vil fortsatt ha dette som satsningsområde framover.

Lag og foreningsliv

Aktive lag og foreninger på Utsira:

Siden Utsira ble egen kommune i 1924 har det vært en tradisjon for et godt samarbeid med lokalt foreningsliv. Utsira kommune fordeler en årlig pott på kr. 75.000,- (2018) i Kulturmidler til lokale frivillige lag og foreninger (søknadsfrist: 15. februar). De fleste aktive lag og foreninger er representert på Facebook og har tilgang til vår felles kultur- og eventside [UtsiraPuls](#) på Facebook. Seks lag og foreninger er registrert i [foretaksregister](#) og har mulighet for søknad om momsfratak. Fem lag (*) er dessuten registrert som [grasrotandel mottakere](#) i Norsk Tipping.

Aktive foreninger 2019

Lag/forening	Adr.	Facebookside/web
Utsira Musikkorps	5547 Utsira	FB gruppe
* Utsira Idrettslag	5547 Utsira	FB - side
* Kystlaget Utsira	5547 Utsira	FB-side
Ungdomsklubben	5547 Utsira	ingen
* Utsira Fuglestasjon	Pb. 23, 5547 Utsira	FB-side og hjemmeside
* Norevågens venner	5547 Utsira	FB Gruppe
* Utsira Bridge klubb	5547 Utsira	FB Gruppe

Samarbeid med andre eksterne lag/foreninger:

[Haugesund Turistforening:](#)

Gjennom idretts- og friluftslivsplan har Utsira kommune vært med å prioritere bygging av turisthytte 'Nordvikgården' i Nordvik

[Karmsund Folkemuseum:](#)

Museet har bevart [Mikal L. Klovning sitt sjøhus](#), et autentisk anlegg fra de rike sildefiskeriene på Utsira. Haugalandsmuseene foretok en total renovering av bygget og objekt-katalogisering i 2016.

MUNOR Ensemble:

Utsira Kommune gir årlig tilskudd til Fylkesmusikerene. MUNOR har hatt flotte tematiske konserter med blant annet [Lennert Lundberg på Utsira](#).

Festivaler og faste arrangement på Utsira:

[Siradagane](#): Har prøvd ut flere lokaliteter, konsepter og store artister som DDE og Vestlandsfanden. Festivalen har solid støtte i befolkning og foreningsliv. Utsira Reiseliv har hatt en viktig koordinerende rolle. Utsira Kommune bistår med fast årlig støtte. Festivalen har siden 2012 hatt fast festivalutstiller. Siradagane har befestet sin stilling som en varig og seriøs kystkulturhelg på Haugalandet og som årets største happening for Sirabuen på Utsira.

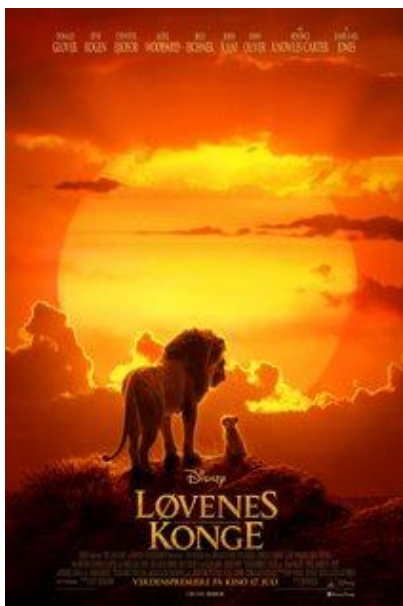
Bildealbum fra [Siradagane 2015](#) og [2014](#)

17. mai komiteen på Utsira.

Består av en grunnstamme hvert femte år, årets konfirmanter og ny tilflyttede. En 17. mai på Utsira må bare oppleves ☺ Kulturavdelingen innkaller til første møte i **februar**

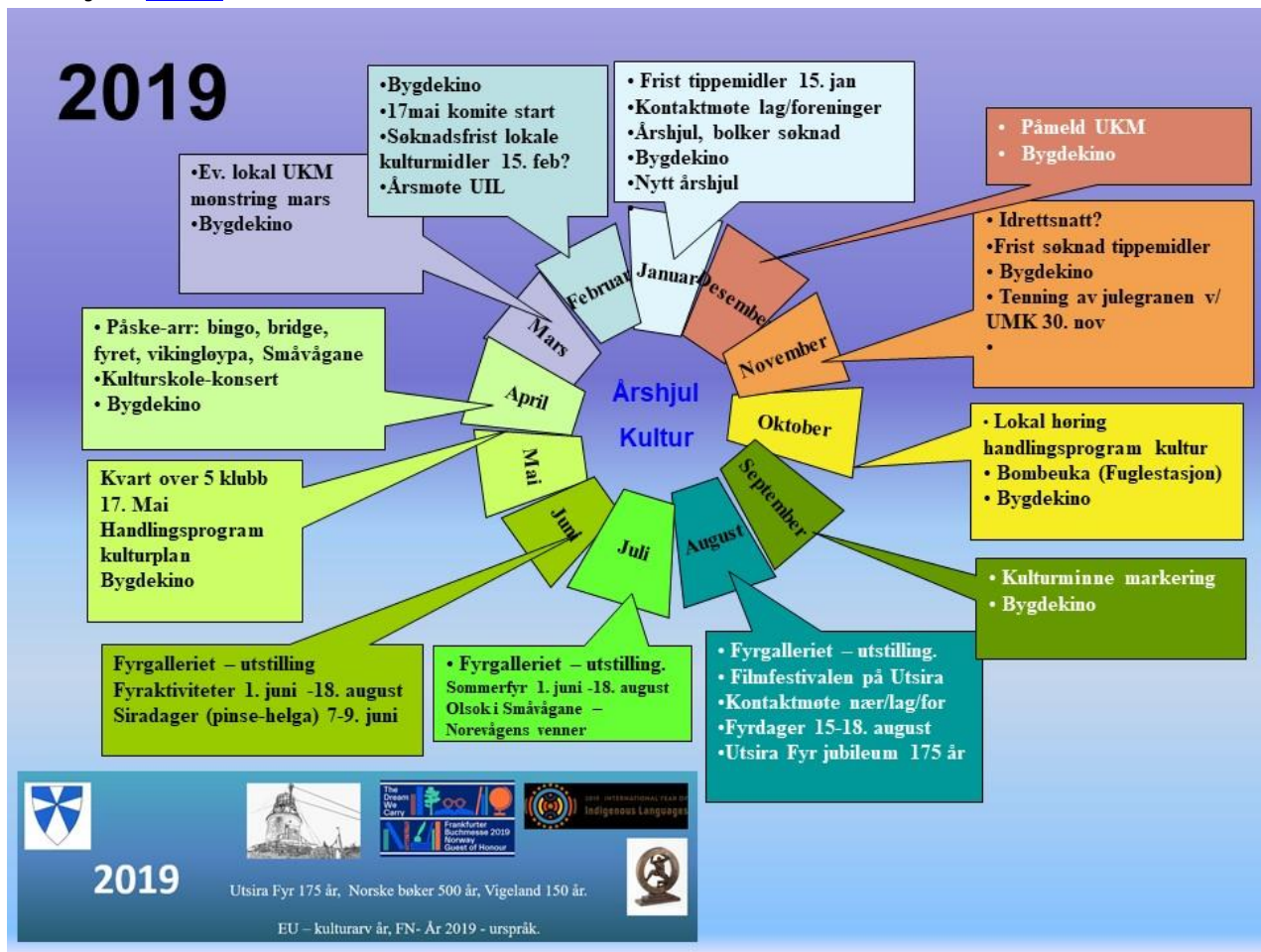
Bygdekinno

Bygdekinnovisninger i Sirakompasset er svært populært tiltak med godt oppmøte i de fleste aldersgrupper. Barnefilmer og ungdomsfilmer har best oppslutning. Vi har ti årlige visninger med to filmer pr visning. Bygdekinno utgifter er ført med årlig post på kr 10.000,-. Utsira kommune får tilbakeført ca. halvparten i refusjon på billettinntekter.

Årshjul: 2019

Diskusjon

Sett i lys av at vi nylig ble utnevnt til Rogaland sin Kulturkommune i 2013 og videre avansement som en av 4 kandidater til Norges Kulturkommune (Trondheim Kommune i 2013) så kom det tydelig frem at det er de frivillige krefter som bærer oss frem.

Vi har opplevd en 17. mai uten korpsmusikk og erfart hvor fattig Utsira blir uten et aktivt og vel fungerende korps. Samtidig så har vi opplevd at det meste kan skje på eksotiske Utsira og at mye kommer 'rekende på en fjøl'. Viljen til å satse på nye kunstuttrykk er stor i hele befolkningen.

I framtiden må vi fortsatt tørre å satse på små sære nisje-aktiviteter, og opplevelsessentre i utmark (fotoskjul, biotopforbedringer, kopi av folkevandringstuft) som kan gi spinn-off til nye kultur i næring og reiselivsprodukter. Kommunen bør være tilrettelegger og søke løsninger sammen med interesserte aktører.

Utsira Kommune har ikke alle svarene.. så kulturmidler og romslig spillerom for lokalt foreningsliv vil fortsatt ha stor betydning for kulturlivet og reiselivet i Utsira Kommune. Kunst og kulturaktiviteter krever engasjement og medvirkning fra hele øyas befolkning. Deltakelse skaper en følelse av samhørighet og fellesskap og gjennom gode fellesopplevelser vil sirabuen oppleve glede, identitet og stolthet.

Del 2 Handlingsprogram 2019 med prioritert liste tippemidler. ([eget plandokument](#))

